

# Respektujte svou matku, ctěte ji a učiňte ji šťastnou

→ *Promluva Satja Sái Báby ze 6. května 2008* ←

Studenti – hoši a děvčata!

Vénkataráman k vám vhodným způsobem promlouval k dnešnímu vzpomínkovému dni. Je to velice učený pán, který pracoval v atomovém výzkumném středisku Bhábhá v Bombaji. Zabýval se vědními obory, jimž se dříve věnoval pan C. V. Ráman. Je držitelem mnoha ocenění. Co vám nyní mám povědět o matce tohoto těla? Člověk má ve skutečnosti tři těla – fyzické, mentální a duchovní. Proto nejste jedna osoba, ale tři – 1. ten, kdo si myslíte, že jste, tj. tělo, 2. ten, kdo si ostatní myslí, že jste, tj. mysl, 3. ten, kdo doopravdy jste, tj. *átman* (duch). Vaše skutečná forma je *átman*, nikoli tělo nebo mysl.

Za dnešních poměrů je jen velmi málo lidí, kteří ctí svou matku. Vaše matka vás devět měsíců nosila v lůně a podstupovala mnoho potíží a těžkostí, než vás porodila. Zapomenout na takovou matku se rovná zapomínání na Boha a to znamená zapomenout na sebe. Matka je vaší první učitelkou. Je to matka, která vás krmí a živí. Na jejím klíně vyrůstáte a zažíváte veškeré možné štěstí. Nikdo by neměl zapomínat na lásku, kterou dostává od své matky. Vaše matka si zaslouhuje nejvyššího uznání na prvním místě.

Když Šankaráčárjovi zemřela matka, mnozí mu říkali, aby vynesl její tělo z domu. Ale Šankaráčárja jim odpověděl: „Ani moje matka neopustí mne, ani já neopustím svou matku. Moje matka a já jsme navždy jedno. Těla jsou různá, ale princip *átmana* je stejný v nás obou. Vy mě můžete opustit, ale nikdo nemá právo oddělit ode mne mou matku. Její tělo bude spáleno v tomto domě.“ Tak se také stalo a Šankaráčárja spálil tělo své matky na území jejich domu.

Nikdo si neumí představit, co cítí matka. Do dneška někteří obyvatelé Pálakádu buď spalují nebo pochovávají těla svých matek na území svých domů; když to učinil tak velký muž jako Šankaráčárja, mají dojem, že by ho v tom měli

následovat. Zpočátku ho mnoho lidí kritizovalo za to, že se tak učený člověk dopustil takové nepřístojnosti. Ale znalost svatých spisů není až tak důležitá. Kulturní vytríbenost má větší cenu. Kultura je to, co přináší kultivovanost.

I když už nemáte u sebe matku přítomnou fyzicky, vaše láska k ní by měla trvat nezměněná. Matka tohoto těla za mnou poslala do Kodaikanalu dopis, načež jsem odjel do Brindávanu (Bengalúru), kde se konal letní kurz. Jednou se modlila a prosila, aby umírala s mým jménem na rtech. V době, kdy zemřela, v květnu 1972, se v Brindávanu konal letní kurz a ona byla zdravá a plná elánu. Najednou zvolala: „Svámí, Svámí, Svámí.“ Odpověděl jsem: „Už jdu, už jdu.“ Když jsem seběhl ze schodů, vydechla naposledy.

Pokud je v těle život, máme se o ně starat. Když život vyprchá, tělo už nemá žádnou hodnotu. Abych pravdu řekl, kdo je matka? Životní princip je matka, nikoli tělo. Tělo je jako bublina na vodě a mysl je jako bláznivá opice. K čemu bychom měli uchovávat tělo? Já jsem ihned nechal přijet vůz a její tělo jsem nechal v autě převézt do Puttaparti. Zůstal jsem v Brindávanu. Na letní kurz nepřijeli studenti jen z jedné univerzity, ale z různých vysokých škol z celé Indie. Všichni si mysleli, že v ten den Svámí na přednášky nepřijde. A víte, co? Přesně v 9 hodin jsem s úsměvem na rtech vešel do třídy. Studenti byli překvapeni. Všichni si mysleli: „Jak je to možné? Svámímu zemřela matka a on přišel do třídy.“

Matka nikam neodchází. Tělo, které bylo oslovováno „matka“, odešlo, ale matka je stále jen se mnou. Proto nebyl důvod ke smutku. Pokud jsem já, matka je stále se mnou. Řekl jsem studentům, aby byli šťastni a nelitovali, že matka tohoto těla své smrtelné tělo opustila. V té době byl prorektorem V. K. Gókak. I on byl překvapen a myslel si: „Jak to, že Svámí takto hovoří!“

Já jsem nepřijal zrození z fyzického těla. Konec konců, co je takové tělo? Existuje, pokud v něm je přítomno pět živelů. Tělo je jako pytel s pěti živly. Když pět živelů tělo opustí, zbude jen prázdný pytel. Proto by člověk neměl na těle příliš lpět. Všechny matky i děti by si měly vypěstovat takový pocit odpoutanosti. Dokud je matka naživu, měli bychom ji respektovat, ctít a všemožně jí dělat radost. Ale když opustí tělo, není třeba truchlit.

Dokonce tady v Puttaparti lidé říkali: „Jak to, že Svámí poslal Íšvarámmino tělo, ale sám nepřijel?“ Proč bych měl jet s tělem? Tělo je jen oblek, je jako kožený vak. Když pět živelů tělo opustí, zároveň se živly odchází i pět smyslů. Proč bychom tedy měli nad mrtvým tělem truchlit? Zařídil jsem vše, co mělo být na světské úrovni vykonáno. Sám jsem zůstal v Brindávanu a s potěšením jsem vedl letní kurz. Všechny fyzické vztahy v tomto světě jsme si sami vytvořili.

Nebýt toho, kdo je s kým příbuzný? Vztah matky a syna je pouze na fyzické úrovni. Matka přišla, vykonala to, co jí bylo osudem určeno, a pak odešla. I já musím plnit to, co je mou povinností. Proto jsem se ujal úkolu, pro který jsem přišel. Ze světského hlediska je tělo fyzické a pomíjivé.

*Tělo se skládá z pěti živelů  
a dříve nebo později musí nutně odejít,  
ale ten, kdo v něm sídlí, nemá ani zrození ani smrt.  
Není absolutně k ničemu připoután  
a je věčný svědek.*

*(báseň v telugu)*

Měli bychom se soustředit na *déhi* (toho, kdo v těle sídlí) a ne na fyzické tělo (*déha*). Ve spánku každý na své tělo zapomíná. Když na ně můžeš zapomenout ve spánku, proč na ně nemůžeš zapomenout jednou provždy? Na každý pád, dokud máte rodiče, měli byste je činit šťastnými. Neopomíjejte se postarat o jejich blaho. Měli bychom se o ně starat a jednat s nimi s láskou a úctou. Avšak neměli bychom přehnaně lpět na těle.

Vztah mezi manželem a manželkou existuje jen po svatbě. Manželka přichází uprostřed vašeho života, ale matka je s vámi od narození. Je naprostá pošetilost zapomenout na matku, která je s vámi od narození, a dát se unést láskou k manželce, která k vám přichází až v polovině života. Ostatní vztahy s příbuznými – se syny, dcerami, vnuky, zeti atd. se také utvoří až v půlce života.

Skutečně všechny světské vztahy jsou dočasné, přicházejí a odcházejí jako míjející oblaka. Příbuzenské vztahy trvají jen po dobu vaší existence. Co se stane se vztahem, když už tu nebudete? Proto netvořte vztahy na tělesné úrovni. Nicméně všechny povinnosti, které máte plnit na fyzické a světské úrovni, plňte poctivě, se vší opravdovostí. Vaše chování musí být dobré a vaše konání musí také být dobré.

Nikdy nezapomeňte na svou matku, její podobu si udržujte v srdci jako poklad. My přicházíme z matčina srdce a matku bychom měli vždy nosit v srdci. Proto vás vaše matka nemůže nikdy opustit, ani vy byste ji neměli opouštět. Matka je se svými dětmi navždy spojena.

*Tvaméva mātá ča pitá tvaméva,  
Tvaméva bandhuš ča sakhá tvaméva,  
Tvaméva vidjá dravinam tvaméva.*

*Jen Ty jsi otec a matka, přítel a příbuzný, moudrost a bohatství.*

*(verš v sanskrtu)*

Ať jste kdekoli, nechť je vaše srdce prodchnuto pocitem lásky k matce. Jednou za mnou přišel Narasimha Múrti a řekl: „Zemřela mi maminka.“ Zeptal jsem se ho: „Kdo zemřel – matka nebo její tělo?“ A řekl jsem mu: „Tvoje matka je tady. Já jsem tvá matka (hlasitý potlesk). Jen tělo umírá. Tělo je jako bublina na vodě. Těla přicházejí a odcházejí. Proto by ses nad smrtí těla tvé maminky neměl trápit. Já jsem tu s tebou. Všechno, o cos prosil svou matku, žádej ode mne a já ti to dám (hlasitý potlesk). Proto bys neměl být vůbec smutný.“

Od toho času je Narasimha Múrti se mnou a já mu dávám vše, co chce. Matka, otec a ostatní příbuzní jsou dočasní – přicházejí a odcházejí, ale Bůh nepřichází a neodchází. Je stále přítomen. Jedině Bůh je přítomen v každém čase (hlasitý potlesk). Celý svět je prchavý a přechodný. Kolik lidí se narodilo na tento svět? Jsou ještě všichni tady? Smrt může nastat jakýmkoli způsobem; nedává žádné znamení ani náznak. Smrt je smrt. I když vidíme příznaky smrti, neměli bychom si s nimi dělat vůbec žádné starosti.

Nikdy své matce neprojevujte neúctu, ať nad vaším chováním nemusí nikdy prolévat slzy. Hleďte, ať je stále šťastná. Její štěstí vám přinese ve vašem životě všechno dobro. Ale nad smrtí rodičů není třeba truchlit. Nedávno jsem se také zmínil ve své promluvě v Bengalúru, že se mi oba moji rodiče zjevili. Když mě uviděli, usmívali se; já jsem se na ně usmál také. Měli bychom být šťastní, když se naši rodiče usmívají. Malé děti se na každého usmívají, a když se ony usmívají, i my se usmějeme. Rodiče jsou také jako malé děti. Matka vždy miluje své děti.

Ať dosáhneme jakéhokoli vysokého postavení v životě, nikdy bychom se neměli dívat na své rodiče shůry a přestat je respektovat. Považujte je vždycky za Boha. Matka je Bůh, otec je Bůh. Proto se říká: *mátrdévó bhava, pitrdévó bhava, áčárjadévó bhava, atithidévó bhava* (Uctívej svou matku, otce, učitele a hosta jako Boha). Matka vám daruje vaše tělo a otec zajišťuje prostředky k obživě a růstu tohoto těla. Učitel vám dává vzdělání a Bůh vám dává úplně všechno. Proto na tyto čtyři nikdy nezapomínejte a uchovávejte je v srdci jako poklad.

Matka a otec mají v srdci každého člověka své vyhrazené místo. Člověk by na ně neměl zapomínat, ani když je ve velkých nesnázích, i když ho něco rozrušilo. Člověk, který zapomene na své rodiče, není ani člověkem. Jak byste existovali bez rodičů? Oni jsou semeny vašeho života, přímo zdrojem vašeho života na

zemi. Proto by rodiče měli mít ve vašem životě prvořadou důležitost. I když jste staří nebo ve velikých nesnázích, měli byste se všemožně snažit v rámci svých možností přispět ke štěstí svých rodičů. Měli byste je živit, i kdybyste museli jít žebrať. Snášejte všechny těžkosti spojené s péčí o ně a splňte všechna jejich přání. To povede k tomu, že i vaše přání se naplní.

Na tomto světě je všechno reakce, odraz a ozvěna. Tomu nikdo neunikne. Jestliže dnes způsobíš rodičům potíže, zítra ti je budou dělat tvoje děti. Výsledek tvých činů se ti neprodleně vrátí. Milovat můžete koho chcete, ale nezapomínejte na rodiče. Když vaši rodiče nezapomněli na vás, vy byste neměli zapomínat na ně.

*Mátá násti, pitá násti, násti bandhu sahódarah,  
artham násti, grham násti, tasmát džágrta džágrtah.*

*Vztahy mezi matkou, otcem,  
bratry, sestrami a přáteli nejsou skutečné.  
Dům a bohatství jsou také iluzorní.  
Dbejte na tuto pravdu.*

*(verš v sanskrtu)*

Stále myslíte na rodiče, nikdy na ně nezapomínejte. Z tohoto důvodu jsem se vrátil z Brindávanu rovnou sem. Lidé si před časem mysleli, že se má den Íšvarámmy konat v Kodaikanalu, ale já jsem se rozhodl, že bych měl být 6. května zde v Puttaparti a že velká oslava tohoto dne se má konat tady a chudí lidé by měli být obšťastněni rozdáváním šatstva a vydatným jídlem. Ať jsem kdekoli, tento svátek vždy slavím ve stejně velkém stylu. Nikdy nepřehlížejte chudé lidi. Vždy na ně pamatujte a pomáhejte jim.

Někteří lidé jim však z vlastního soužení nebo ze zloby nadávají nebo se jim posmívají. To je velká chyba. Jestliže se jim nyní posmíváte, v budoucnosti se vám to vrátí. Můžete si myslet, že se jim posmíváte, ale po pravdě řečeno, posmíváte se sami sobě. Nikdy si z nich nedělejte legraci a nikdy je neurážejte. Vždy k nim chovejte lásku. Jestliže je urážíte v přítomnosti druhých, budete i vy před druhými uráženi. Před reakcí, odrazem a ozvěnou nemůžete uprchnout.

Potíže přicházejí a odcházejí. I mocný Ráma plakal jako obyčejný člověk, když byl odloučen od své manželky Sítý. I chrabří Pánduovci museli žít v lese a živit se listím a hlízami. A jací byli mocní a chrabří! Přesto museli žít v lese a snášet všechny obtíže. Proč? Protože prohráli sázku.

Podobný osud postihne každého, kdo se dá na stejné scestí. Hazardní hra není vůbec dobrá. Pití alkoholu je stejně nedobré. Závislost na alkoholu vede ke ztrátě kontroly nad sebou. Pod vlivem alkoholu opilec říká všechno možné. Později, když přijde k sobě, toho lituje. Chtíč a zloba jsou dvě démonické vlastnosti. Nikdy jim nedovolte se k vám přiblížit. V návalu zlosti můžeme vyřknout cokoli bez uvážení následků. Za několik minut však, když se nám vrátí obvyklá nálada, se omluvíme: „Želbohu, proč jen jsem se tak utrhoval?“ Proto v první řadě zabijte zlobu.

Ráma v lese zabil mnoho démonů a démonek pro jejich špatné vlastnosti chtíče a zlosti. Ať jde o muže či ženu, kdokoli má špatné vlastnosti chtíče a zloby, měl by být potrestán. Chtíč a zloba člověku velice škodí. Milujte Boha. Zbožňujte ho a služte mu. On je vaším otcem, vaší matkou a vším. Mějte vztah jen k Bohu. Bůh vás nikdy neopustí. On je všudypřítomný. Všichni lidé na světě, které milujete, jsou jako míjející oblaka. Přicházejí a odcházejí, ale Bůh přichází a vzrůstá. Proto milujte Boha a mějte v něj víru. Jen ten, kdo miluje Boha, je skutečná lidská bytost.

(Tu Svámí zavolal íránského chlapce, žáka Šrí Satja Sái obecné školy, a řekl mu, aby přednesl védské mantry.) Vidíte, jak krásně tento hoch z Íránu zarecitoval védské mantry! Chlapec je muslim. V jeho zemi občané nesmějí na veřejnosti ani vyslovit Rámovo jméno. Zeptáte-li se, jak se jmenuje, odpoví: „Moje jméno je Satja.“ (Svámí se zeptal hoch: „Jak se jmenuješ? Jak se jmenují tví rodiče? Hezky recituj védské mantry a nauč se všem védským mantrám. Znáš Rgvédu?“ Nato chlapec zarecitoval Rudram a Šrí súktam s dokonalou intonací a výslovností a byl oceněn potleskem celého shromáždění.)

Všechno je obsaženo ve védách. Ve védách je jádro všech náboženství – ať hinduismu, islámu nebo křesťanství. I křesťané zpívají slávu Boha stejným způsobem. I muslimové velebí pět živlů a uctívají bohyni hojnosti. Tudíž Bůh je jeden pro všechna náboženství. Bůh je jeden. Rozdíl je jen ve jménech. Muslimové se k Bohu modlí pětkrát denně. Hinduisté se také modlí k Bohu každé ráno a večer.

Nikdy bychom neměli tvrdit, že védy jsou jen pro hinduisty. Vědy jsou pro všechny. To, co je jedno a univerzální, to jsou védy. Vědy dokážou ulehčit člověku všechno možné utrpení. Proto každému prospěje naučit se védám. Přichází sem mnoho lidí z Ameriky a učí se védám. I v Rusku a Německu mnozí recitují védské mantry ráno a večer. Protože hinduisté védské mantry nerecitují, zapomínají na ně. Nikdo by neměl zapomenout na védy. Věda a védánta jsou jako vaši rodiče. Vždy na ně pamatujte a nikdy je neopomínejte. Proto, studenti,

ať studujete cokoli, nikdy nezapomínejte na Boha. Jen tak dosáhnete míru. Lidé říkají, že si přejí mír. Nemůže být žádný mír bez *bhadžanů*.

(Zde Bhagaván zazpíval *bhadžan*: „Hari bhadžana biná“ a pokračoval ve své promluvě.)

Mnoho lidí koná oběti (*jadžni* a *jágy*) za mír. Odkud můžete získat mír (*peace*)? Mír je jen uvnitř vás, nepřichází odnikud zvenčí. Z venku přicházejí jen kusy, kousky, kousíčky (*pieces*)! Mír přichází jedině z našeho srdce. Pro dosažení míru byste měli zpívat *bhadžany*. Jen *bhadžany* vám přinesou mír.



*U příležitosti Dne Íšvarámmy, v Prašánti Nilajam dne 6. května 2008*